

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36

Krestova 1387/36, 700 30 Ostrava-Hrabůvka

Identifikátor školy: 600 145 077

Termín konání inspekce: 18. – 21. leden 2005

Čj.:	n6-1046/05-011035
Signatura:	on6zyl26

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36 (dále jen ZŠ) je příspěvkovou organizací města od 1. ledna 2001. Zřizovatelem je Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih, Horní 3, 700 30 Ostrava-Hrabůvka.

Škola sdružuje základní školu, školní družinu, školní jídelnu a mateřskou školu s jídelnou. Všechny součásti školy jsou umístěny v sedmi budovách školy pavilonového typu a ve dvou odloučených pracovištích I. Herrmanna 23, Ostrava-Hrabůvka a Mjr. Nováka 34, Ostrava-Hrabůvka.

V době inspekce navštívilo školu 460 žáků a dětí ve 22 třídách, z toho v 1. až 5. ročníku v deseti třídách 195 žáků, v 6. až 9. ročníku v osmi třídách 187 žáků a ve čtyřech třídách mateřské školy to bylo 78 dětí. Z výše uvedeného počtu žáků 16 dojíždí ze sousedních městských obvodů. Výuka v ZŠ probíhá podle vzdělávacích programů Základní škola.

Mateřská škola (MŠ) je čtyřtřídní se dvěma standardními a dvěma speciálními třídami pro děti se zrakovým postižením. Předškolní vzdělávání je standardní s profilací hudebních a výtvarných činností a společného vzdělávání dětí zdravých a dětí se zdravotním postižením. Celodenní provoz je stanoven od 6:00 do 16:30 hodin.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání v jazyce českém, anglickém a německém, ve vybraných přírodovědných a společenských předmětech na prvním i druhém stupni v běžných třídách i ve třídách s rozšířenou výukou hudební a výtvarné výchovy základní školy.

Personální a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky spontánních a řízených činností v MŠ.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický kolektiv tvoří třicet čtyři učitelé, tři vychovatelky školní družiny a osm pedagogických pracovníků mateřské školy včetně zástupkyně ředitele pro MŠ. V době inspekce škola zaměstnávala tři pedagogy prvního stupně a dvě učitelky mateřské školy bez požadované odborné kvalifikace. Skladba úvazků učitelů druhého stupně ZŠ maximálně využívá jejich aprobaci a zohledňuje zkušenosti odvíjející se od délky praxe. Rovněž úvazky pedagogických pracovníků MŠ jsou stanoveny efektivně, souběžné působení je využíváno ve prospěch dětí. Odbornou péči ve speciálních třídách zajišťují dvě ortoptické sestry.

Ředitel má odpovídající odbornou kvalifikaci, v této škole zastává funkci třináct let.

Oblast výchovného poradenství zajišťuje výchovná poradkyně, která splňuje požadavek délky praxe i kvalifikace.

Organizační řád upravuje organizační strukturu a řízení, formy a metody práce školy a práva a povinnosti pracovníků. Škola se při své činnosti řídí vnitřními směrnici, které jsou přílohou organizačního řádu. Kompetence pracovníků vyplývající z funkčního zařazení jsou jednoznačně stanoveny v pracovních náplních. Organizační struktura a delegování pravomocí jsou účelné.

Organizace činnosti a provozu mateřské školy je dána přílohami *Školního vzdělávacího programu (ŠVP) - organizačním uspořádáním, provozním, pracovním a vnitřním řádem*. Organizační uspořádání vyhovuje provozu MŠ.

Informace přicházející do školy směřují k řediteli, který volí formu přenosu s ohledem na skupinu zaměstnanců, kterým je určena. Informace poskytují pověřeni zástupci poradních orgánů ředitele, zveřejňují se na pravidelných pracovních poradách, a to prostřednictvím týdenních plánů a dalších písemných materiálů. Informační systém v ZŠ je kvalitní a účinný. I v MŠ je přenos informací zajištěn, oblast vedení, motivování a vnitřní kontroly je promyšleně zpracovaná pro všechny zaměstnance. Spolupráce mezi základní a mateřskou školou je zaměřena převážně na řešení provozních a technických záležitostí.

Ve škole jsou ustavena dvě metodická sdružení a šest předmětových komisí. Je doložitelná jejich spoluúčast na přípravě a realizaci koncepčních záměrů a jejich průběžného vyhodnocování. Od minulé inspekce došlo k posílení pravomocí jmenovaných zástupců těchto skupin, a to po stránce metodické, odborné a ověřování výsledků učení. Inspekční zjištění potvrdila potřebu metodického vedení učitelů s krátkodobou praxí. Řízení je efektivní a motivující, podporuje spoluzodpovědnost pedagogického kolektivu za výsledky výchovně-vzdělávacího procesu. Plánování v oblasti lidských zdrojů se pozitivně odráží v odbornosti, vhodné aprobační skladbě (chybí pouze vyučující s odbornou kvalifikací pro výuku na prvním stupni). Věkové složení pedagogického kolektivu je velmi rozdílné (sedm učitelů do 10 let praxe, osm do 20 let praxe, do 30 let praxe 11, nad 30 let praxe 11) i v zastoupení mužů: tři.

Výběr témat dalšího vzdělávání učitelů podporuje realizaci vzdělávacích programů a cílů základní i mateřské školy. Zapojují se do něj jednotlivci i celý pedagogický kolektiv.

Personální podmínky jsou v základní i mateřské škole hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola využívá komplex vzájemně propojených, postupně renovovaných pavilonů a dvě samostatné budovy, které jsou mimo areál. K dispozici má dostatek kmenových učeben. Ve škole jsou i odborné učebny chemie, fyziky, přírodopisu a zeměpisu, školní knihovna a v budově mimo areál školy jsou místnosti vyhrazené pro školní družinu a dvě první třídy. V letních měsících výuce slouží i přilehlé atrium.

Výuka zeměpisu probíhala ve speciálně upravené odborné učebně, kde kromě nástěnných map, atlasů a odborné literatury je k dispozici i didaktická technika. Pomůcky byly v navštívených hodinách vhodně a účelně využívány.

Prostředí tříd je výukově i esteticky podnětné. Nejčastěji jsou využívány tabelární pomůcky, některé si připravují vyučující svépomocí. Běžně se v jednotlivých předmětech pracuje se soubory karet, pracovními sešity a pracovními listy. Ve třídách jsou v příručních knihovnách umístěny tituly knih jako doplněk k aktuálnímu učivu. Ne ve všech učebnách prvního stupně je dostatek prostoru pro práci v kruhu na koberecové ploše a pro relaxaci.

Kmenové třídy jsou postupně vybavovány novým žákovským nábytkem, výzdobu tvoří převážně výtvarné práce. V odborné pracovně přírodopisu zvyšují podnětnost pracovního prostředí nástěnné metodické, ale i volně vystavené pomůcky.

Počet žákovských pracovišť v počítačových učebnách odpovídá počtu žáků. Velikost místností a jejich prostorové řešení umožňují v rámci výuky diferencované činnosti. Žáci se speciálními potřebami mají k dispozici učebnice i učební pomůcky doporučené pracovníky pedagogicko-psychologické poradny. Kontrola této oblasti spadá do kompetence výchovné poradkyně, která předává souhrnné informace o potřebách vedení školy.

Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je v základní škole funkční. Modernizace vybavení, pomůcek i didaktické techniky je prováděna systematicky a probíhá průběžně.

Mateřská škola je umístěna ve dvou propojených budovách. V přízemní části jedné budovy se nachází školní jídelna s provozními místnostmi a zázemím s velmi zastaralým vybavením pro zástupkyni ředitele pro MŠ. Třídy se šatnami, sociálními zařízeními a místnostmi, kde pracují s dětmi ortoptické sestry, jsou umístěny v druhé budově. Prostorové podmínky i vnitřní uspořádání vyhovují skupinovým, individuálním i specifickým činnostem dětí. Hygienické zařízení, přibližně polovina dětského nábytku a podlahových krytin jsou zastaralé a evidentně opotřebované, část dětských stolů a židlí neodpovídá antropometrickým požadavkům. Tělocvičné nářadí i vybavení pro odpočinek jsou přizpůsobeny velikostí a počtem dětí. Zásoba hraček a pomůcek pro jednotlivé vzdělávací oblasti (mimo oblast hudební), přírodního, doplňkového i netradičního materiálu je velmi dobrá, zástupkyně ředitele pro MŠ nabídku pro spontánní i řízené činnosti průběžně, i když sporadicky, ve spolupráci se základní školou doplňuje. Audiovizuální a didaktické techniky je průměrné množství, schází radiomagnetofony s CD přehrávači. Pro zkvalitnění vzájemné spolupráce se ZŠ, pro pedagogickou práci a potřeby dětí není v mateřské škole počítač. K obohacení pedagogického procesu je učitelkami hojně využíván kopírovací stroj. Knižní fond pro děti i pedagogické pracovnice je bohatý, průběžně je rozšiřován.

Nevymalované prostory MŠ zpestřují výtvarné práce a výrobky dětí. Všechny místnosti vyhovují z hlediska čistoty provozu školy. Dle subjektivního posouzení neodpovídá intenzita osvětlení ve třech třídách (tedy i v jedné speciální třídě, do které docházejí děti se zrakovým postižením) daným požadavkům.

Školní zahrada obklopuje budovu mateřské školy. Zastaralým vybavením (pískoviště s rozbitými rámy a neměněným pískem, staré kovové průlezky, opotřebované hračky) skýtá pro rekreační, relaxační a sezónní činnosti dětí v průběhu celého školního roku pouze vyhovující podmínky.

Sledování účelnosti a efektivnosti využívání materiálních zdrojů je součástí ŠVP, výhled zkvalitňování materiálně-technických podmínek je zástupkyní ředitele pro MŠ zpracován.

Materiálně-technické podmínky jsou hodnoceny v ZŠ jako velmi dobré, v MŠ jako průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola realizuje v 18 třídách základní školy vzdělávací program Základní škola, č. j. 16 847/96-2, s platností od 1. září 1996, z toho v devíti třídách vzdělávací program Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním hudební výchovy č. j. 21 969/96-22 a v sedmi třídách vzdělávací program Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním výtvarné výchovy č. j. 21 970/96-22. Mateřská škola má zpracován vlastní *Školní vzdělávací program (ŠVP) „Táhneme za jeden provaz“*. Hlavní cíle jsou vymezeny na období jednoho roku, vycházejí z materiálu Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.

Učební plány jsou upraveny na podmínky školy. Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Vzdělávací program MŠ, jeho obsah i časový plán jsou zahrnuty v pěti oblastech, které jsou rozpracovány do tematických celků s podtématy a konkretizovány v týdenních plánech s aktuálními a reálnými úkoly.

Škola ve školním roce 2004/2005 eviduje tři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které jsou zpracované individuální vzdělávací programy.

Průběžné vyhodnocování poznatků z kontrolní a hospitační činnosti poskytuje zpětnou vazbu na cíle, obsah a metody vzdělávání.

Stavba rozvrhu hodin respektuje psychohygienická hlediska. Školní řád zahrnuje i práva žáků a jejich zákonných zástupců. Formulace mají výchovný charakter.

Integrace výchovného poradenství do výchovně-vzdělávacího procesu je programově dobře zajištěna. Výchovná poradkyně i metodička prevence sociálně-patologických jevů se zaměřují na problematiku profesního poradenství, preventivní péče, vývojových poruch učení. Úzce spolupracují navzájem, s vedením školy a výchovně-vzdělávacími partnery ve škole i nad její rámec. V rámci plnění minimálního preventivního programu škola zavedla pět skupin nepovinných předmětů, z nichž čtyři jsou s hudebním zaměřením, jeden se sportovním zaměřením, a zajišťuje činnost zájmových kroužků. Negativní jevy, zejména záškoláctví a šikanu sleduje a ve spolupráci s výchovnými partnery bezprostředně řeší. Doložitelnými výstupy jsou dotazníky směřované k žákům dvakrát ročně. Klima školy významně přispívá k realizaci výchovně-vzdělávacího programu.

Systém autoevaluace, který ředitel postupně zavádí, se zatím soustředil na oblast výsledků výuky v některých předmětech (matematika a český jazyk). Podklady jsou získávány především z testů společnosti SCIO.

Součástí informačního systému je řada mimovyučovacích a mimoškolních aktivit směřujících k žákům.

Pedagogické záměry MŠ jsou stanoveny v duchu trendů současné předškolní výchovy ve všech oblastech předškolního vzdělávání včetně materiálně-technických, psychohygienických a psychosociálních podmínek, životosprávy, personálního zajištění, organizace, spolupráce s rodiči, forem dalšího vzdělávání, péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami (děti se zrakovým postižením a odloženou školní docházkou), nabídky rozšířené zájmové činnosti, evaluace na úrovni třídy a školy.

Povinná dokumentace je zástupkyní ředitele pro MŠ vedena v souladu s platnými právními předpisy.

Kontrolou *ŠVP, týdenních plánů, zápisů* v přehledech výchovné práce a přímou hospitační činností byl zjištěn soulad plánů s reálnou výchovně-vzdělávací činností, průkazně je ve výše uvedené dokumentaci zachycen průběh vzdělávání.

Plán kontrolní činnosti v oblasti naplňování předškolního vzdělávání je součástí školní dokumentace, v praxi je realizován. Zjištění, která ne vždy plně vystihují případný problém, jsou s učitelkami projednávána a vyhodnocována.

Celkové organizační uspořádání činností i dalších aktivit vyhovuje z psychohygienického hlediska potřebám dětí předškolního věku. Režim dne je variabilní, umožňuje různorodost a kreativitu činností, volnost a přiměřenou osobní svobodu dětí. Předškolní vzdělávání je přizpůsobeno vývojovým, kognitivním, sociálním i emocionálním potřebám dětí předškolního věku. V denním programu jsou respektovány potřeba pohybu a aktivity, úměrná doba pobytu venku, individuální požadavky na spánek a odpočinek jednotlivých dětí. Pitný režim je realizován.

Dobré vztahy mezi zaměstnanci MŠ, loajalita k cílům školy a vzájemná spolupráce vytváří v MŠ pozitivní klima.

Zejména povinnosti, méně práva rodičů, jsou zakotveny ve *Vnitřním řádu MŠ*. K propagaci pedagogické práce a informovanosti jsou využívány denní pohovory, společné akce, třídní schůzky, výstavy dětských výtvarných a konstruktivních prací. Nižší je informovanost

rodičů o vzdělávacím programu, týdenních námětech a průběžně plněných úkolech předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český, anglický a německý jazyk

V průběhu sledovaných hodin byla patrná snaha vyučujících vést výuku v souladu s obecnými cíli a zásadami základního vzdělávání; vhodně a přiměřeně stanovili cíle výuky vzhledem aktuálnímu stavu třídy. Volili konkrétní cíle výuky, při probírání učiva navazovali na předcházející témata. Při výuce cizích jazyků často nebylo rovnoměrně respektováno celé spektrum specifických cílů cizojazyčné výuky (rozvoj a upevňování komunikativních dovedností). Při plánování výuky anglického jazyka však celkově došlo k výraznému zlepšení proti stavu popsánému v předchozí inspekční zprávě.

Výuka probíhala v učebnách s tradičním vnitřním uspořádáním. V hodinách českého jazyka nebyla použita didaktická technika. Až na hodinu, v níž žáci přepisovali slohovou práci, se neuplatnila ani práce s jazykovými příručkami, i když je jimi kabinet českého jazyka vybaven. Část učeben, v nichž probíhá výuka cizích jazyků, je vhodně vybavena nástěnnými materiály v cizím jazyce. Speciální didaktická technika vhodná pro výuku cizích jazyků nechybí (videopřehrávače, kazetové magnetofony, přehrávače CD), ovšem ve sledovaných hodinách byla využita jen v malém rozsahu v části hodin. Rovněž nechybějí počítačové programy pro výuku jazyků a další pomůcky pro výuku, jakož i kvalitní učebnice.

Vnitřní členění vyučovacích hodin bylo tradiční. Cíle výuky, pokud byly oznámeny, byly splněny. Ne všem vyučujícím se podařilo zakončit hodinu shrnutím probraného učiva. Převládala výuka frontální. Část vyučujících běžně zařazuje práci ve dvojicích či skupinkách, což potvrzovaly reakce žáků. Úkoly při procvičování nebyly zadávány diferencovaně s přihlédnutím k možnostem žáků. Všechny hodiny českého jazyka se vyznačovaly vyvážeností rolí učitele jako organizátora výuky a jako zdroje informací, vhodným tempem výuky, věcnou a odbornou správností výuky. Postupy použité při cizojazyčné výuce byly účelné a efektivní, pokud šlo o nácvik slovní zásoby a dílčích gramatických struktur. Téměř zcela chyběl nácvik a upevňování komunikativních dovedností. Rozhovory se krátce objevily jen v menší části hodin, v některých delší souvislý jazykový projev žáků zcela chyběl. Drobné nedostatky ve věcné a odborné správnosti výuky vycházely z malé jazykové praxe vyučujících, neměly však zásadní význam.

Žáci pracovali aktivně, o výuku měli zájem, i když promyšlená motivace, využití příkladů z praxe a zkušeností žáků či analýzy chyb se objevily většinou jen v menší části sledovaných hodin. Pozitivní vliv na motivaci žáků měly pochvaly. Negativní hodnocení se neobjevilo. Hodinám dominovali vyučující jako organizátoři výuky a zdroj informací.

Ve sledovaných hodinách akceptovali žáci pravidla komunikace s učitelem a spolužáky. Vyjadřování vlastního názoru, argumentace a diskuze našly v hodinách místo jen zřídka. Rozvoj komunikativních dovedností měl v hodinách minimální rozsah. K rozvoji komunikativních dovedností žáků v hodinách výuky cizích jazyků nepřispívalo občasné míchání českých a cizojazyčných pokynů nebo jejich zbytečný překlad (jen část vyučujících).

Práci žáků hodnotili vyučující pochvalami v průběhu hodin a při závěrečném shrnutí, pokud na ně v závěru hodiny pamatovali. Žáci byli ve sledovaných hodinách jen výjimečně hodnoceni známkami. V závěru hodin se vyučující nepokusili podnítit žáky k sebehodnocení nebo k hodnocení spolužáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk (ve třídách druhého stupně), anglický a německý jazyk jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných a společenských předmětech (přírodověda, chemie, dějepis)

Ve vyučovacích jednotkách byly stanoveny cíle výuky vhodně a přiměřeně, byly respektovány individuální vzdělávací potřeby žáků. Účelnost, konkretizace a míra naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ve sledované výuce a rovněž návaznost probíraného učiva na předcházející témata jsou plněny.

Chybějící aproba dvou vyučujících neměly negativní vliv na úroveň výuky. Věcná a odborná správnost vyučovacích jednotek byla dodržována. Vyučovací hodiny sledovaných předmětů probíhaly v odborné učebně i v kmenových třídách v podnětném výukovém prostředí. Vybavení učeben je na dobré úrovni. Všechny prostory jsou čisté, vhodně vyzdobené, čímž podněcují všeobecný rozvoj žáků. Účelně byly využívány učební pomůcky. Didaktická technika a audiovizuální technika nebyla využívána.

Řízení výuky bylo účelné, vyučovací čas žáci adekvátně naplňovali, zastoupení aktivních činností žáků (možnost hledat, objevovat, používat vlastní postupy řešení, používat různé informační zdroje) využívali spíše ojediněle. Převažoval frontální způsob výuky, s ojedinělými prvky skupinové práce, častá byla práce s učebnicí. Dostačující byla role vyučujícího jako organizátora i jako zdroje informací. Individuální přístup učitele k žákům byl vyvážený, individuální tempo a úkoly nebyly pro většinu žáků dobře zvládnutelné, bylo nutné časté upevňování učiva. Relaxace byla nenásilná a více se využila v hodinách na prvním stupni.

Aktivita a zájem žáků o výuku nebyly vždy patrné, pouze část žáků se snažila plnit stanovené úkoly nebo se alespoň na nich v rámci týmové spolupráce podílet. Úspěšnost učení žáků nebyla vysoká.

Stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky nejsou ve všech případech akceptována, žáci minimálně využívají možnost vyjádřit vlastní názor a zapojit se do diskuze. Nekázeň nebyla zaznamenána. Vyučující se snažili u žáků upevňovat jejich sebedůvěru, sebeúctu a výchovu k toleranci. Komunikativní dovednosti měly u žáků v hospitovaných hodinách rozdílnou úroveň.

Ve vyučovacích jednotkách byly ze strany vyučujících respektovány individuální schopnosti žáků (jednalo se i o zdravotně postižené děti), byla využívána pochvala, docházelo k ocenění pokroku, a to i u žáků s průměrným a slabým prospěchem, zdůvodnění hodnocení žáků učitelem nebylo časté, sebehodnocení žáků bylo zaznamenáno pouze sporadicky.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů přírodověda, dějepis a chemie hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise

Byly navštíveny hodiny vyučujícího s odbornou kvalifikací.

Z rozpracovaných tematických plánů je patrné vhodné řazení jednotlivých celků, logická návaznost učiva a ujasněnost vzdělávacího cíle. Jejich porovnáním se zápisy v třídních knihách nebyla zjištěna obsahová duplicita. Obsah učiva odpovídá platným učebním osnovám.

Vyučování probíhalo v odborné učebně přírodopisu. V odborné pracovně přírodopisu jsou vyvěšené nástěnné pomůcky rovnoměrně rozděleny. Demonstrační pomůcky a soupravy pro žákovské experimenty jsou v dostatečném množství, částečně jsou již zastaralé a dochází k jejich postupné obměně. K dispozici zatím nejsou počítačové programy.

Žáci často pracovali s učebnicemi a učebními texty. Vyučující v hodinách přírodopisu připravil řadu pracovních materiálů. Práce s demonstračními pomůckami se vyskytovala podle potřeby, didaktická technika byla v části hodin využita.

Struktura sledované výuky odpovídala věku a schopnostem žáků. Stanovené cíle byly plněny. Učitel vedl žáky ke spolupráci při odvozování a zdůvodňování přírodních vztahů, učil je hledat i alternativní způsoby řešení (samostatně i ve skupinách) a zařazoval řešení praktických úloh ze života. Průběžně ověřoval zvládnutí učiva žáky, reagoval na jejich individuální chyby a analyzoval je. Kladl důraz na logické myšlení, přesné vyjadřování a schopnost aplikace. Při samostatné práci kontroloval činnost žáků. Zadávané domácí úkoly byly přiměřené rozsahem a vycházely z učiva probíraného v hospitovaných hodinách. Zásady psychohygieny byly dodrženy.

Úvodní motivace většinou spočívala ve frontálním prověřování dovedností, jejichž znalost byla předpokladem pro zvládnutí následujícího učiva. Aktivitu žáků vyučující v průběhu vyučování podněcoval pochvalou, poskytováním individuální pomoci, přiměřenou náročností úkolů i množstvím sebekontroly. Vyučovací čas byl využit efektivně, žáci prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů.

Při výuce převažovala pracovní atmosféra, žáci pracovali bez napětí, o danou problematiku projevovali zájem. Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která žáci akceptovali. Učitel i žáci se během vyučování vzájemně respektovali, žáci byli vedeni ke vzájemné toleranci. Nekázeň žáků ve vyučovacích hodinách nebyla zaznamenána.

Klasifikace výkonu žáků probíhala ve všech hospitovaných hodinách, a to v lavici či u tabule. Vyučující dále využíval k ověření znalostí žáků krátké písemné úkoly.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu zeměpis

Výuka zeměpisu probíhala v odborné učebně, aktuální učivo vycházelo z časově-tematických plánů, které jsou v obsahové shodě s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Stanovené cíle výuky odpovídaly zásadám a obecným cílům základního vzdělávání. Navštívené vyučovací hodiny byly učitelkami zodpovědně připraveny, probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Vybavení a uspořádání zeměpisné učebny je výukově podnětné, umožňuje plnění cílů výuky. Efektivita využití pomůcek, učebnic a didaktické techniky byla vysoká. Žáci pracovali s různými druhy map, atlasy, učebnicemi, pracovními listy a sešity.

Vnitřní členění hodin a využití vyučovacího času bylo účelné. Žáci byli průběžně aktivizováni, bylo jim umožněno hledat a objevovat nové poznatky, následně pak zobecňovat. Střídal se různé formy a metody práce, využívalo se mezipředmětových vztahů a aktualizace učiva. Vyvážená byla role vyučujících jako organizátorů výuky a jako zdroje informací. Výuka byla vedena věcně a odborně správně, tempo výuky bylo přiměřené.

Žáci byli aktivní, pracovali se zájmem, bylo jim umožněno využívat vlastních zkušeností. Ve třídách převládalo příznivé klima, stanovená pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky a žáky navzájem byla oboustranně akceptována. Během vyučování byl dán prostor pro diskusi, myšlenky žáků tak mohly být dále rozvíjeny. Výsledky učení byly průběžně vyhodnocovány, opakování mělo návaznost na předcházející učivo. Žáci byli vedeni k hodnocení vlastních výkonů.

Průběh výchovy a vzdělávání v předmětu zeměpis jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni ZŠ

Hospitováno bylo v hodinách českého jazyka, matematiky, prvouky a vlastivědy. Výuka ve sledovaných předmětech probíhala v souladu s obecnými cíli a zásadami základního vzdělávání. Velmi dobré zajištění výuky pedagogy s požadovanou kvalifikací a jejich zodpovědná příprava se kladně odrážela ve věcné správnosti probíraného učiva a ve využitých metodách a formách práce. Vyučující mají zpracovány časově-tematické plány, které jsou ve shodě s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu.

Tempo výuky, její obsah i zařazování relaxačních činností byly voleny vhodně a přiměřeně s ohledem na aktuální stav ve třídě. Dodržena byla návaznost učiva na předcházející témata.

Téměř ve všech navštívených hodinách se vhodně střídaly formy frontální výuky se skupinovými aktivitami a individuálními činnostmi. Organizace vnitřního členění vyučovacích jednotek zohledňovala aktuální učivo a umožňovala účelné využití vyučovacího času. Tematicky zaměřené hry žáky vhodně motivovaly, povzbuzovaly jejich zájem o učivo a zvyšovaly aktivitu ve třídě. Žáci měli dostatek prostoru pro uplatnění vlastního názoru a osobních zkušeností. Učitelky poskytovaly žákům během samostatných prací individuální pomoc. Výrazně motivační charakter mělo průběžné pozitivní hodnocení žáků.

Výuka podporovala rozvoj komunikativních dovedností a dávala prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Role vyučujících jako organizátorů výuky a zdroje informací byly vyvážené. Pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky a mezi žáky navzájem byla jednoznačně stanovena a odrážela v příznivém klimatu ve třídách. Učitelky hodnotily žáky převážně slovně, zohledňovaly snahu, aktivitu a pokrok, respektovaly individuální dispozice dětí. Klasifikované hodnocení bylo téměř vždy zdůvodněno. Ke vzájemnému hodnocení žáků nebo sebehodnocení docházelo jen ojedinelé.

Průběh výchovy a vzdělávání na prvním stupni ZŠ jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností MŠ

Absence odborné kvalifikace se u jedné učitelky negativně promítla při volbě organizačních forem a metod.

Spontánní a řízené činnosti

Úkoly i obsahy činností vycházely z *třídních vzdělávacích programů* a *týdenních plánů* všech tříd, byly diferencovány dle věkových kategorií. Vzdělávací i materiálně-technická nabídka byla přiměřeně náročná, odpovídala mentalitě a potřebám předškolních dětí. Motivace spontánních i řízených činností byly ovlivněny týdenními náměty a aktuálními situacemi, nabídkou her, aktivit a činností, až na malé výjimky převažovaly motivace, jež působily na city dětí. Pro zvýšení zájmu byly využívány literární a hudební zdroje. Učitelky respektovaly potřeby a zájmy dětí, pedagogický styl byl nenásilný, podporující, vyznačoval se vstřícností a empatií. Dětem se dostávalo jasných a srozumitelných pokynů, bezprostřední pochvaly a pozitivního ocenění. Ve vztazích mezi dospělými a dětmi byla zaznamenána vzájemná důvěra a tolerance. U starších dětí se objevovaly počátky rozvíjení schopnosti hodnocení a sebehodnocení. Průběžně byla ve dvou speciálních třídách učitelkami prováděna pleoptická cvičení.

Ve spontánních činnostech, kterým byl vymezen dostatek času, měly děti možnost vybírat si prostor, kamarády, hry i činnosti, velmi dobře se orientovaly v nabídce i umístění her, hraček, výtvarného, přírodního a doplňkového materiálu. Děti si hrály individuálně i ve skupinách, volily hry konstruktivní, pohybové nebo částečně řízené výtvarné a pracovní aktivity, méně hry námětové a dramatické. U dětí mladší věkové skupiny převládaly hry jednodušší s vyhraněnou potřebou individuálního kontaktu s dospělým, starším dětem vyhovovaly hry

a činnosti samostatnější a náročnější. Z prostorových důvodů měly děti pouze omezenou možnost vrátit se k rozehraným hrám během celého dne. V hospitovaných *řízených činnostech* převažovaly integrované celky s využíváním zejména frontálních, ale i skupinových aktivit. Vzhledem ke stanoveným cílům učitelky vhodně volily metody slovní, praktické i demonstrační, využívaly přirozené a modelové situace, vřazovaly praktické pokusy, manipulaci s různými materiály. K plnění zadaných úkolů měly děti dostatek času, v některých řízených činnostech jim bylo poskytnuto méně prostoru pro iniciativu a aktivitu. Velmi podnětné a pro děti zajímavé byly kooperativní činnosti všech dětí mateřské školy.

Kvalita spontánních činností je vynikající, řízených velmi dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti úměrně věku zvládaly základní pohybové dovednosti i prostorovou orientaci. V sebeobsluze, stolování a kulturně-hygienických návycích byla evidentní přiměřená samostatnost. Úroveň jazykových a řečových dovedností, základních poznávacích procesů a počátků logického myšlení odpovídaly věku dětí a jejich individuálním možnostem. Velmi dobrých výsledků dosahovaly děti na grafických listech při procvičování jemné motoriky a ve výtvarných a konstruktivních činnostech, obratně zvládaly základy matematických představ. Znaly poměrně širokou škálu písní, zpívaly intonačně čistě a rytmicky správně. Při komunikaci byly zdvořilé, přiměřeně sebevědomé, dokázaly již uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i ostatními dětmi. Přiměřené znalosti měly o okolním světě a ochraně životního prostředí.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání jsou v mateřské škole hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola má vytvořený systém ověřování výsledků vzdělávání.

Rozsáhlejší písemné práce a testy ve 4. – 5. ročníku procházejí podrobnou analýzou, na jejímž základě jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Systém zjišťování výsledků vzdělávání žáků (nad rámec běžné klasifikace) zahrnuje testy SCIO z matematiky, českého jazyka a obecně studijních předpokladů v 9. ročníku (minimálně 1x ročně), vyhodnocování soutěží, hospitace, rozborů žákovských prací, rozborů zpráv třídních učitelů pro jednání pedagogické rady. Zmíněné postupy umožňují srovnání výsledků jednotlivců v rámci třídy a třídy v rámci ročníku školy. U testů SCIO je navíc možné porovnání výsledků školy s dalšími školami Moravskoslezského kraje. Výsledky autoevaluace (dílní i celkové) jsou prezentovány na pedagogických radách.

Výsledky vzdělávání jsou ověřovány mj. i pomocí pravidelné účasti ve znalostních a sportovních soutěžích, což poskytuje možnost srovnání úrovně části žáků s žáky jiných škol. Výsledky jsou pravidelně analyzovány a vyhodnocovány na pedagogických radách. Podrobný výčet uvádí výroční zpráva školy za školní rok 2003/2004.

Škola využívá vzdělávacích možností nabízených ostatními institucemi (knihovna obvodu Ostrava-Jih, Divadlo loutek Ostrava, Národní divadlo moravskoslezské, Divadlo J. Myrona, Dům kultury NH Ostrava-Zábřeh aj.).

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Žáci školy se pravidelně účastní soutěží – olympiáda českého jazyka, recitační soutěž, Anglický slavík, zorganizovala exkursi do Londýna, matematická olympiáda, matematická soutěž Klokán, řady sportovních soutěží.
- V rámci projektu SOKRATES je rozšířená výuka hudební výchovy a výtvarné výchovy rozvíjena pomocí žákovských koncertů (i zahraničních); žáci se účastní pěvecké soutěže Porubská rolnička, výtvarných soutěží Barevný svět a Vánoční stromečky a řady dalších soutěží a přehlídek.
- Do programu mateřské školy jsou vřazovány exkurze, výlety, kulturní vystoupení, oslavy, besídky a rozšířené zájmové činnosti - logopedická péče v běžných třídách, rytmické hudební hry s flétnou, pracovní-tvořivé a výtvarné činnosti, v rámci přípravy na školu grafomotorické činnosti, keramika, hry s angličtinou a literární chvílky. Jedenkrát měsíčně funguje v mateřské škole pro děti, které MŠ nenavštěvují, školní klub *Kočička*. Pro děti základní školy MŠ organizuje společné hry a soutěže.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 32 483/04-21 ze dne 30. prosince 2004 a účinností od 1. ledna 2005
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36, ze dne 24. října 2002 (čj. neuvedeno).
3. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy všech tříd a všech žáků ve školním roce 2004/2005 k 31. prosinci 2004.
4. *Vnitřní řád školy*, který byl projednán a schválen na pedagogické radě dne 28. srpna 2004.
5. *Organizační zajištění školního roku 2004/2005 ze dne 2. září 2004.*
6. *Časové plány učiva pro školní rok 2004/2005.*
7. *Provozní řád ZŠ* ze dne 2. září 2004.
8. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků školy včetně dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce.
9. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 ze dne 29. srpna 2004.*
10. *Individuální vzdělávací programy* pro školní rok 2004/2005 (3 programy).
11. Hospitační záznamy ředitele školy za školní rok 2004/2005, ke dni inspekce (10 záznamů).
12. *Dlouhodobá koncepce rozvoje školy* ze dne 26. března. 2001.
13. *Plán kontrol pro školní rok 2004/2005* ze dne 2. září 2004.
14. Rozvrhy hodin tříd 1. až 9. ročníků s učebními plány pro školní rok 2004/2005.
15. *Seznamy dětí mateřské školy ve školním roce 2004/2005*, ke dni inspekce.
16. *Přehledy o docházce dětí* ve školním roce 2004/2005, ke dni inspekce.
17. *Rozhodnutí o zařazení dítěte do mateřské školy z roku 2004* (13 kusů vydaných v době působení současné zástupkyně ředitele pro MŠ), ke dni inspekce.
18. *Organizace mateřské školy ve školním roce 2004/2005.*
19. *Povolení výjimky z počtu dětí ve třídách* se stanoviskem zřizovatele ze dne 1. září 2004.
20. *Stanovisko k výjimkám z počtu dětí ve třídě* čj. ŠMS/3085/01/Mü vydané dne 10. září 2001 Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, odborem školství, mládeže a sportu se sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava.

21. Jmenování do funkce zástupce ředitele pro MŠ ze dne 19. června 2003 vydané k 1. srpnu 2003 ředitelem ZŠ Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36.
22. Hodnocení činnosti školního roku 2003/2004.
23. Školní vzdělávací program „Táhneme za jeden provaz“ na školní rok 2004/2005 včetně příloh - organizační uspořádání MŠ, provozní, pracovní a vnitřní řád, schválen pedagogickou radou dne 27. srpna 2004 s účinností od 1. září 2004.
24. Třídílná dokumentace – týdenní plány, přehledy výchovné práce, docházky dětí, plány rozšířené zájmové činnosti, diagnostické záznamy dětí.
25. Zápis pedagogických rad a provozních porad ve školním roce 2004/2005.
26. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (schváleno MŠMT ČR, čj. 14 132/01 – 22).

ZÁVĚR

Pedagogicky zdatní a zkušení učitelé ZŠ realizují vzdělávací programy úspěšně. Personální podmínky mateřské školy umožňují výchovně-vzdělávací program realizovat v plném rozsahu.

Vybavení a estetická úroveň tříd a odborných učeben, odpovídá potřebám vzdělávací a výchovné činnosti. Část učebních pomůcek a audiovizuální techniky je opotřebená a málo funkční.

Prostorové podmínky mateřské školy jsou velmi dobré. Vybavení nábytkem a podlahovými krytinami je ve dvou třídách značně opotřebené. Velmi dobrá je zásoba učebních pomůcek, hraček, přírodního a doplňkového materiálu, odpovídá počtu dětí i jejich věku. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek přispívá k udržení daného stavu a postupnému zlepšování.

Vybavením skýtá zahrada MŠ dětem pro rekreační, relaxační a sezónní činnosti v průběhu celého školního roku pouze vyhovující podmínky.

Většina navštívených hodin byla řádně připravena a promyšlena. Střídal se různé metody a formy práce, které aktivizovaly žáky. Ke kladům patří respektování didaktických zásad, názornost ve výuce a vzájemné vztahy. Výchovné prvky působí jako přirozená součást procesu učení. Ve vyučovacích hodinách nebylo prováděno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Výchovně-vzdělávací program, pedagogické záměry i vlastní předškolní vzdělávání, které je uskutečňováno dle Školního vzdělávacího programu, jsou v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání.

Organizace výchovně-vzdělávací práce MŠ vyhovuje z psychohygienického hlediska potřebám dětí, denní režim je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí či jejich aktuální potřeby. Pro rodiče jsou v MŠ realizovány různé programy a akce.

Od poslední inspekce, která se uskutečnila v r. 2000, se zvýšila nabídka volitelných předmětů. Četnější jsou aktivity pedagogů ve směru dalšího vzdělávání. Pozitivní posun dokladují i úspěchy žáků v hudebních, výtvarných, ale i ve vědomostních a sportovních soutěžích v rámci města i regionu.

Realizovaná část celkové výměny žákovského nábytku výrazně zlepšila podmínky výuky.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	Nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Václav Leikep	Mgr. Václav Leikep v. r.
Členka týmu	Mgr. Isabela Hobzová	Mgr. Isabela Hobzová v. r.
Členka týmu	Mgr. Jarmila Němečková	Mgr. Jarmila Němečková v. r.
Člen týmu	Mgr. Vladislav Vančura	Mgr. Vladislav Vančura v. r.

V Ostravě dne 4. února 2005

Razítko

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 17. únor 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Zdeněk Korpas

Mgr. Zdeněk Korpas v. r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2005-03-07	n6-1101/05-11035
Zřizovatel: Městský obvod Ostrava-Jih, Horní 3, 700 30 Ostrava-Hrabůvka	2005-03-07	n6-1102/05-11035
Školská rada: není zřízena	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.